

ПЕТ ГОДИНИ НА ПРОЕКТОТ ЗА БАЊСКО-КЛИМАТСКА РЕКРЕАЦИЈА НА ПЕНЗИОНЕРИТЕ

Успешен развој на бањскиот туризам во Македонија

Драги Аргировски,
претседател на СЗПМ

Минаа точно пет години од успешната реализација на проектот за бесплатна бањско-климатска рекреација на пензионерите во Република Македонија. Оваа акција Владата на Македонија, преку Министерството за труд и социјална политика, со поддршка од СЗПМ, ја започна во 2010 година и досега во бањите престојувале над 27.000 пензионери, главно со пониски пензии. Задоволството на овие пензионери и на нивните семејства е многу големо, бидејќи бесплатната бањска рекреација значи продолжување на животот во третата животна доба, незаборавно дружење, рекреативен одмор, надминување на осаменоста, а истовремено и успешен развој на бањскиот туризам во нашата земја.

Бањско-климатската рекреација ја користат лица-приматели на старосна, семејна и инвалидска пензија, а услугата се користи само еднаш, и тоа во траење од седум дена, во периодот од март до ноември во годината. Таа услугата опфаќа шест полни пансионери, бесплатен престој со три оброка дневно, еден задолжителен здравствен преглед, бањска терапија, трошоци за превоз во висина на повратна автобуска карта од местото на живеење на корисникот до бањата во ко-

За успешноста на проектот за бесплатна бањско-климатска рекреација на пензионерите сведочат над 27.000 корисници на оваа бенефиција, која ја овозможува Владата и Министерството за труд и социјална политика на РМ

ја се користи услугата. Треба да се напомене и тоа дека пензионерите што користат паричен надоместок за помош и нега од друго лице имаат право на придружник за време на бањско-климатската рекреација.

Многумина од вкупниот број пензионери што досега ја користеа бесплатната бањско-климатска рекреација првпат во својот живот ги почувствуваа богатите на топлиите минерални води, на климатските погодности и чистиот воздух од неколкувековните јасенови и борови шуми. Ваквата рекреација и одмор на пензионерите значително придонесуваат за нивна релаксација, со што годините што натежале стануваат полесни, а бабите и дедовците се враќаат кај своите внуциња со насобрана позитивна енергија од прошетките, дружењето со своите врстници на терените и парковите, кои се составен амбиент на секоја бања...

ЧЕТИРИ БАЊИ ВО ФОКУСОТ НА ИНТЕРЕСИРАЊЕ

Во минатите пет години пензионерите престојувале и се рекреираат во осовременетите природни лекувалшта со кои Министерството за труд и социјална политика има склучено договор: „Негорски бањи“ кај Гевгелија, друштвото за физикална медицина и специјализирана медицинска рехабилитација „Катлановска бања“ кај Скопје, друштвото за бањски туризам и телесна рехабилитација „Дебарски бањи-Цапа“ кај Дебар и здравствената

установа „Цар Самоил“ - Банско кај Струмица. Во овие бањи широк е спектарот на болестите што се лекуваат. Поради тоа, освен за бесплатна климатска рекреација, овде, на изворите на здравјето, преку целата година голем број пензионери со сопствени средства се лекуваат и рекреираат, стимулирани од спогодбата на Сојузот на здруженијата на пензионерите на Македонија и здруженијата на пензионерите со бањите, како резултат на која добиваат попуст од 10 до 20 отсто. Одењето на бања за пензионерите, од ден на ден, е сè помасовно и преминува во своевидна традиција.

Бесплатната бањска рекреација значи продолжување на животот во третата животна доба, незаборавно дружење, рекреативен одмор, надминување на осаменоста, а истовремено и успешен развој на бањскиот туризам

Исто така, зголемено е присуството и на странски туристи од Албанија, Грција, Косово и други земји. Со тоа во сите овие бањи бројот на ноќевањата е за неколку пати зголемен. Ваквиот интерес за користење на овие бањи резултираше со многу подобри економски ефекти и модернизација и проширување на бањските капацитети, што во континуитет интензивно продолжува. Набавени се и современи апаратури за сите видови терапија, но и реквизити за релаксација и рекреација.

Сите овие факти треба да нè радуваат, бидејќи пред неколку години бањскиот туризам во Република Македонија беше во голема стагнација, а како резултат на тоа дојде и до затворање на познатата лековита „Кумановска бања“, а бањата „Кежовица“ кај Штип го бара патот за излез од кризата.

СТОП ЗА ШПЕКУЛАЦИТЕ

Овој полезен проект ќе продолжи и во 2015 година. Сето тоа некому како да му пречи, па пласира шпекулации во јавноста дека пензионерите што ја користеле или ќе ја користат

оваа владина бенефиција, кога ќе починат, нивните семејства ќе добијат од Солидарниот фонд за погребнина 50 отсто помалку средства, односно наместо 30.000, само 15.000 денари. Со оваа измислица како да се настојува да се фрли црна дамка врз проектот. Ова тврдење е чиста дезинформација на јавноста и е далеку од вистината, но и од здравиот разум. Трошоците за бањската климатска рекреација ги покрива Министерството за труд и социјална политика со пари од буџетот, а Солидарниот фонд за погребнина се формира со средства од пензионерите, преку доброволно одвојување по 120 денари месечно од пензиите на корисниците на пензија. Ова се чисто наменски средства за погребнина и никој не може да ги користи за други намени. Поради тоа ваквите дезинформации и злонамерни лаги јавно и категорично ги демантираа Фондот за пензиско и инвалидско осигурување на Македонија, како сервисер на средствата за погребнина, Министерството за труд и социјална политика, кое редовно ги исплатува средствата за бањска и климатска рекреација на пензионерите, СЗПМ и одборот на регистрираната организација на сојузите на пензионерите за Солидарниот фонд и за членарина.

Дел од средствата за погребнина што легнуваат на сметката на она лице што го погребало пензионерот можат да бидат намалени само ако тоа лице или покојникот должат по разни основи и тоа во никој случај не е намалување поради престојот на покојникот на бањско-климатска рекреација!

Ширењето тенденциозни лаги не е слобода на изразување. Тоа е говор на омраза без почитување на основните непобитни факти и етички принципи. Пензионерите им порачуваат на сите дека вистината е една и единствена и треба да биде прифатена како таква.

КРАЛЕВИОТ ГАМБИТ НА ПЕНЗИОНЕРОТ БЛАГОЈЕ ЈАНЕВСКИ

Го победив и Карпов

Никола Талевски

Да, го победив Анатолиј Карпов по дваесетина потези на симултанката, иако случајно влегов во комбинација и јас да играм, како просечен шаховски рекреативец. Тоа беше една година пред да одам во пензија во 1977 година. Но и сега, речиси по три децении, се сеќавам како големиот Карпов со двете раце се фати за главата, веројатно ја анализираше партијата, и во еден миг ги расфрли фигурите и ми ја пружи раката во знак на предавање, се присети неодамна Јаневски.

Сега, на 82 години, некогашниот библиотекар во Офицерскиот дом во Битола, Благоје Јаневски, го користи секој убав есенски ден за да помине неколкупати по Широкиот сокак, по тој култен сокак за младо и старо во Битола. Јаневски е скроман човек. Секогаш тивок, секогаш кроток и со блага насмевка, која му прилега на името.

Престојот на тогашниот светски првак Анатолиј Карпов во Македонија го искориста да игра сосема случајно. Никој на него не сметал. Битола имала секогаш шахисти со престиж. Меѓутоа, некој што случајно дошол, а тоа е одлична можност, ако не за друго, барем да раскажуваш дека си играл шах со светскиот првак.

Без исполнет со трема. Тие денови имав малку слободно време и онака, за себе, анализирав некои партии. Не мислев дека тоа ќе ми користи - почна да објаснува Јаневски, човек без ни-

каква категорија во шахот.

Раскажуваше како шахистите беа поставени во квадрат во горната сала на Офицерскиот дом, а светскиот првак беше во средина и движејќи се ги отвораше игрите. Гледачите мораа да бидат малку поназад за да гледаат. Можеа дури и да наведат на некој потег со шепот, но мораше да има ред и мир, како што бара шахот.

- По дваесеттиот потег забележав дека она што го игра Карпов мора да е грешка. Играше со кралот?! Просто влегуваше во матна комбинација! Не можев да верувам. Пак возбуда, но кога го направи кругот на преостанатите табли, го фати својот крал и почна да го враќа неколку полиња назад. „Велемајсторе, тоа не е даматата“, му довикна некој од кибичерите. Карпов ја остави фигурата на истото поле. Застана над таблата. Како сега да го гледам. Зачуден, со двете раце во косата и посматра, анализира. Сум читал дека тие ги знаат сите потези на памет. На сите табли ги знаат сите потези. Не беше лут, но не му беше мило.

Сфати дека има грешка, превид и ги легна фигурите, и неговите и моите, и ми ја пружи раката во знак на признание за мојата победа.

Благоје Јаневски со години живееше во знакот на големиот успех. Тоа беше процесот на врежување во сеќавањето на тие мигови кога гледаше како светскиот првак беше доведен до одлуката да се предаде. Од 25 партии таа вечер, Анатолиј Карпов 19 доби, 4 ремизира, а 2 загуби. Едната ќе остане вечна во меморијата на Благоје.

НОВА КНИГА ОД Д-Р ДУШАН ЈОСИФОВСКИ

Српот на минатото, сегашноста и иднината

Цветанка Илиева

Уште еден автор и уште една книга заслужуваат да добијат простор во јавноста. Прво авторот, а потоа и неговото интересно дело. Душан Јосифовски-Душко е роден во 1936 година, во прилепското село Костинци. Основно училиште завршил во родниот крај, а во 1949 година се запишал на колеџот за учители во Учителската школа во Битола, кој успешно го завршил. Неколку години работел како учител, а потоа се запишал на Филозофскиот факултет во Скопје, на отсекот Педагогија. Сфатил дека тоа ќе го врзе само за просветата, а неговите амбиции биле повеќе од тоа, па се префрлил на отсекот за психологија на Филозофскиот факултет во Белград, каде што почнал сè од почеток. По дипломирањето се вработил во НИП „Нова Македонија“, а подоцна се префрлил во полициската поликлиника во Скопје, каде што останал да работи до крајот на работниот век. Јосифовски магистрирал психологија во Загреб, а докторирал во Љубљана, од областа на криминалистичка психологија. Како вработен во полициската поликлиника предавал и криминалистичка психологија на Полицијскиот факултет.

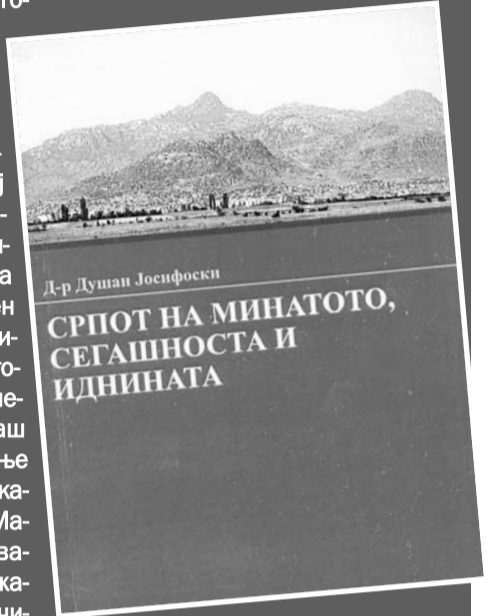
Душан Јосифовски напишал повеќе стручни книги, од кои би ги издвоиле: „Криминалистичка психологија“ и „Сообраќајна психологија“, и двете наменети за високите школи. Освен со стручна литература, Душан Јосифовски се занимавал и со етнопсихолошките карактеристики на македонската нација што се внесени во книгата „Етнопсихологија на македонската нација“, со осврт на созда-

вањето на личниот и националниот идентитет, која е објавена во 2013 год. Во оваа година ја објавил и книгата „Српот на минатото, сегашноста и иднината“, која е негово најново дело.

Во оваа книга д-р Душан Јосифовски ја опишува хронологијата на развојот на настаните во Горна Пелагонија, од формирањето на Македонија до денес. Расказот е поврзан со борбениот дух на жителите од Горна Пелагонија на планините Бабуна и Даутица, со нивните разграноци, во времето кога сите од овој крај почнаа реално да го препознаваат колективниот идентитет на земјата во која живеат. Преку борбата за слобода, формирајќи позитивен дух со заедничка позитивна енергија, овој народ ги победи недостатоците што му ги всадуваа разните непријатели во минатото, а тој никогаш не се откажа од нивното изгонување од својата земја. Во книгата е прикажан и развојот на просветата во Македонија, по нејзиното ослободување, во доста тешки услови. Прикажани се и разните превирања со начинот на водењето на борбата на македонците во Втората светска војна. Не изостанаа неприкажани и експериментите што ги правела комунистите со начинот на обработката на земјата (колективизацијата и распадојот) и нивните постапки да го скршат отпорот ако некој не е со нив, без оглед на тоа што ќе страда целото семејство.

Иако во книгата е изнесена состојбата на жителите од горнопелагонскиот крај, авторот истакнува дека и други делови од државата го преживувале истото тоа, во мариовскиот, пијанечкиот и малесискиот крај,

пред сè бавното решавање на комуналните проблеми, поради што и голем дел од овие села се напуштени од нивните жители. Авторот смета дека, и покрај скептицизмот на населението од овие краеве, еден ден ќе сфати дека како што зајакнува државата така и ќе се решаваат комунал-

ните проблеми во одделни краеве, а тоа ќе дојде и во Горна Пелагонија, кога и тие што се тука и тие што замиснале ќе го сменат својот став. Сето напишано во книгата „Српот на минатото, сегашноста и иднината“ авторот Душан Јосифовски го поврзува со една реченица што дава надеж, на негов пријател од една развиена европска земја: „Вие сте среќни што сè уште можете да градите по селата и градовите, а ние немаме такви шанси, бидејќи кај нас речиси сè е изградено!“

РИСТО КАРОВСКИ, АКТИВИСТ ОД ЗДРУЖЕНИЕТО НА ВОЕНИТЕ ПЕНЗИОНЕРИ

Денови исполнети со активности и со љубов

Лилјана Пандева

Пензионерот Ристо Каровски веќе четири години е претседател на одборот во огранокот Аеродром при Здружението на воените пензионери. Повеќе од 20 години е член на здружението и како активен учесник во основањето и организирањето сведок е на неговиот развој. Уште од почетокот се наметнува со своите иницијативи и практични постапки, а како докажан активист беше избран за претседател на одборот во неговиот огранок. Тој со задоволство истакнува дека повеќето воени пензионери живеат во населбата Аеродром, а во огранокот со кој раководи има 518 члена и речиси сите поединечно ги познава и за секој има устроено добра евиденција. Познавањето на статусот и социјалната положба на секој пензионер, вели тој, е од исклучително значење, бидејќи старосната граница во овој огранок е над 70 години, што навистина бара поголема посветеност и работи. Иако со пензионирањето веќе одамна ја симнал униформата, во него останало всадено војничкото правило - човекот треба во душата да се познава за да се знае кога и во што треба да му се помогне. Таквиот однос го облагородува и затоа е омилен меѓу другарите и колегите од огранокот.

Инаку, Ристо е роден во 1933 година, како што тој милува да каже, со сведоци, во с. Горничево, Леринско, Егејска Македонија. Поминувајќи ја голготата на своите вршници од прогонот на Македонците во Грција, животниот пат го нанесува во Македонија, од каде што

својата војничка кариера ја започнува како водник во Мостар, а ја завршува како контролор на летови на Воениот аеродром во Петровец, Скопје, каде што и се пензионира. Со пензионирањето Ристо Каровски активно се вклучува во Здружението на воените пензионери и со гордост истакнува дека го предводи огранокот во Аеродром. На шега вели дека работата во здружението и учеството во неговите активности го подмладуваат.

А за тоа колку е активно здружението говорат неговата агенда и учеството во разни средби, натпревари и слично со пензионерите од збратименото здружение од Куманово, но и со други пензионерски здруженија и нивни ограноци низ републиката. Низ натпреварите на фолклорната и хорската секција се одржува љубовта кон традицијата, а поетските средби се можност за љубителите на убавиот збор да ги споделат со своите пријатели римите и ритмот на нивниот внатрешен живот.

Научен од мали нозе на работа, Ристо Каровски ужива во своите пензионерски денови исполнети со љубов од најблиското семејство, почнувајќи од сопругата, преку ќерката, сè до правнучето од една страна и со пријателство и интелектуално ангажирање во огранокот со кој успешно менаџира.

ЗП-ПРИЛЕП

Пензионерот и гулабите

Прилеп, градот со убави паркови, плоштади и неколку фонтани, а посебно со гулаби, како да личи на Венеција. Секојдневно 70-годишниот правник, сега во пензија, Џорџија Гоганајче, со по килограм и нешто пченица, купена за 30 денари, ги храни прилепските градски гулаби.

- Тие знаат, јас секој ден сум овде на плоштадот „Методија Андонов-Ченто“ околу 11 часот. Тука им фрлам пченица, а тие од околните покриви од дуќаните на Старата чаршија доаѓаат и колваат. Отсекогаш сум ги сакал птиците, а посебно гулабите. Тоа ми останало од татко ми Миле Најче, кој имал гулаб за кој и ден-денес се прикажува во Прилеп. Баба ми по летањето на гу-

лабот знаела дали татко ми играл фудбал во дворот на училиштето или на стадионот во Прилеп. Тој гулаб бил дунек и секогаш со летот го следел татко ми - вели Џорџија.

Овој прилепски пензионер, покрај оваа пасија и секојдневна „работа“, интензивно се подготвува и тренира пливање за фаќање на крстот за празникот Водици.

- Во базенот ќе скокнам со младите, заедно со мојот внук. Сакам да покажам дека сè уште во нас, пензионерите, има желба за докажување и натпреварување. Иако сум во осмата деценија од животот, не се предавам - додава Гоганајче.

К. Ристески